[redacted]

MApp akkoord. 10/11

[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

Directie
[redacted]

Datum
2 november 2023

Onze referentie
2023-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
2

Aan Minister voor APP

nota

Vaststelling AOW-leeftijd 2029 en fiscale pensioenrichtleeftijd 2025

Aanleiding
Het CBS heeft op 3 november 2023 (onder embargo) de prognose geleverd van de gemiddelde resterende levensverwachting voor de kalenderjaren 2029 en 2035. Op basis van deze prognose blijft de AOW-leeftijd in 2029 67 jaar en drie maanden. Het CBS publiceert de prognose op vrijdag 10 november om 00.00 uur. Bijgaand ontvangt u een conceptmededeling en een conceptbrief aan de TK.

Kernpunten
- Wij adviseren de mededeling, de toelichting daarbij en de brief aan de TK te ondertekenen op vrijdag 10 november en te verzenden (maar NIET EERDER dan de publicatie van het CBS).

Toelichting
Vaststelling AOW-leeftijd 2029 en pensioenrichtleeftijd 2025
- In de Algemene Ouderdomswet is de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd tot en met 2025 vastgelegd, daarna is deze voor 2/3 gekoppeld aan de ontwikkeling van de resterende levensverwachting.
- Deze verhoging op basis van de levensverwachting wordt telkens vijf jaar van tevoren vastgesteld aan de hand van een in de wet vastgelegde formule. Hiervoor wordt de door het CBS geraamde macro gemiddelde resterende levensverwachting van 65-jarigen gebruikt.
- De mededeling van de AOW-leeftijd is op basis van de wet een gebonden bevoegdheid zonder beleidsvrijheid.
- Het CBS verwacht een resterende levensverwachting van 65-jarigen (voor 2029) van 20,89 jaar. Op basis van de CBS-prognose van de gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd voor het kalenderjaar 2029, zal de AOW-leeftijd niet worden verhoogd, maar blijft deze op 67 jaar en drie maanden. Dit wordt gemeld in de brief aan de TK.
- Daarnaast meldt u - mede namens de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst - dat de fiscale pensioenrichtleeftijd van 2025 68 jaar blijft.
- Alle stukken zijn afgestemd met WBJA, FEZ, AV en FIN.

Aanhoudende oversterfte
- Het CBS publiceert op vrijdag 10 november 00:00 de prognose van de ontwikkeling levensverwachting met een persbericht. Het persbericht wordt vooraf onder embargo met SZW gedeeld. Hierin licht het CBS toe wat onder

andere de invloed van de coronapandemie op hun prognose voor de ontwikkeling van de levensverwachting is.

- Hoewel het CBS ervan uit blijft gaan dat de levensverwachting op langere termijn blijft stijgen, heeft zij de structurele stijging hiervan naar beneden bijgesteld.
- Dit houdt verband met de aanhoudende oversterfte die veroorzaakt wordt door de blijvende aanwezigheid van covid. Het CBS gaat ervan uit dat de levensverwachting blijft stijgen, maar in tegenstelling tot eerdere verwachtingen gaat het CBS er nu van uit dat de achtergebleven ontwikkeling van de levensverwachting door oversterfte in de coronajaren niet meer wordt ingehaald. Zie voor meer toelichting hierop bijlage 1.
- Naast het publiceren van de nieuwe levensverwachtingscijfers stelt het CBS ook de prognoses van eerdere jaren bij, zo ook van 2028. Daaruit komt voort dat op basis van de nieuwe prognoses de AOW-leeftijd voor 2028 niet verhoogd zou zijn naar 67 jaar en drie maanden, maar op 67 jaar zou blijven.
- Het is wettelijk geregeld dat de AOW-leeftijd tenminste 5 jaar van te voren dient worden vastgesteld, waardoor een vastgestelde leeftijd niet meer gewijzigd kan worden. Dit is in bijgaande brief van 2021 (bijlage 2) ook al aan de TK gecommuniceerd. Indien het wenselijk wordt geacht de systematiek aan te passen, dient de wet gewijzigd te worden.[1]
- Wij adviseren u rekening te houden met de mogelijkheid dat hier vanuit de TK en de media vragen over zouden kunnen komen.

Bijlage: Uitleg systematiek AOW-leeftijd

Systematiek berekening AOW-leeftijd

- In de AOW is de stapsgewijze verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd tot en met 2025 vastgelegd. Voor 2028 ligt de pensioengerechtigde leeftijd op 67 jaar en drie maanden.
- In artikel 7a, tweede lid van de Algemene Ouderdomswet is bepaald dat de verdere verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd jaarlijks wordt vastgesteld aan de hand van een in de wet vastgelegde formule en op basis van de door het CBS geraamde macro gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd.
- De formule luidt: $V = 2/3(L - 20{,}64) - (P - 67)$, waarbij
    - V staat voor de periode waarmee de pensioengerechtigde leeftijd respectievelijk aanvangsleeftijd wordt verhoogd, uitgedrukt in perioden van een jaar;
    - 2/3 is een coëfficiënt die er in de formule voor zorgt dat de toename van levensverwachting voor tweederde meetelt in een stijging van de AOW-gerechtigde leeftijd. Een stijging van de levensverwachting met één jaar, resulteert zodoende in een toename van de AOW-leeftijd met 8 maanden.
    - L staat voor de geraamde macro gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd in het kalenderjaar van verhoging;
    - 20,64 is de door CBS in 2019 geraamde resterende levensverwachting op 65e-jarige leeftijd voor het jaar 2024.
    - P staat voor de geldende AOW-leeftijd in het jaar voorafgaand aan het aanpassingsjaar.
    - 67 is de geldende AOW-leeftijd in jaren in 2025.

[1] Kamerstukken II 2020-2021, 35 520, Nr. 11

    - Indien V negatief is of minder dan 0,25 bedraagt, wordt deze gesteld op 0. Indien V 0,25 of meer bedraagt, wordt deze gesteld op drie maanden.
- De verhoging treedt telkens in werking vijf jaar na de uiterste datum van vaststelling, voor de eerste maal met ingang van 1 januari 2026. Dat biedt mensen de gelegenheid om zich voor te bereiden op hun pensioendatum.
- Het CBS maakt jaarlijks (regulier in december) de ramingen van de macro gemiddelde resterende levensverwachting bekend, waaronder de macro gemiddelde resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd.
- Op basis van een contract met SZW levert het CBS deze ramingen eind oktober of begin november al aan SZW.
- Voor 2029 verwacht het CBS een resterende levensverwachting op 65-jarige leeftijd van 20,89 jaar. Uit de formule volgt een V van circa -0,08 en daarmee blijft de AOW-leeftijd voor 2029 op 67 jaar en drie maanden.
- De vaststelling van de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd respectievelijk de aanvangsleeftijd is een wettelijke verplichting, waarvan jaarlijks mededeling moet worden gedaan in de Staatscourant.

Systematiek berekening fiscale pensioenleeftijd

- De fiscale pensioenrichtleeftijd – de leeftijd waarop het aanvullende pensioen ingaat en waarop de hoogte van de pensioenpremie wordt gebaseerd – is in 2014 in een keer verhoogd van 65 jaar naar 67 jaar. Per 2018 is de pensioenrichtleeftijd vastgesteld op 68 jaar. Sinds 2015 is de fiscale pensioenrichtleeftijd net als de AOW-leeftijd gekoppeld aan de macro gemiddelde resterende levensverwachting, maar dan op basis van de resterende levensverwachting van 65-jarigen in het kalenderjaar 10 jaar na het kalenderjaar van wijziging (2035).
- Een aanpassing van de fiscale pensioenrichtleeftijd vindt plaats met stapjes van een heel jaar en moet tenminste een jaar voordat deze in werking treedt door het kabinet worden bekendgemaakt.
- Op verzoek van FIN wordt in bijgaande brief ook de pensioenrichtleeftijd voor 2025 vermeld. De brief is ambtelijk afgestemd met FIN.
- Sinds de inwerkingtreding per 1 juli 2023 van de Wet toekomst pensioenen komt de fiscale pensioenrichtleeftijd als zodanig niet meer terug in het fiscale kader. De fiscale pensioenrichtleeftijd blijft nog wel van belang voor het overgangsrecht en is zodoende in de brief opgenomen.